רש"י הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים ר"ן נא.

מסורת הש"ס

דכל גריוא דבעינא. בחיזה מדה שאלה לקח: חפייה כופרא. זיפתו מבחוץ כדי שיחזיק המטיס: ליכיל לי. ימוד לי: דרשינא בך. כלומר שאתה חייב לי: שפינא חמרא ברקודא דאכוך. שאכיך יקרב: ובקירקני דאמך. במזיגתה שאמך ממוזג לי הכוס: מאי טוטבה. עשו שמיהם: תרמי לי נטלא. תמזוג לי הכוס כמו אנטל: טוטבה אתה בה. כלומר שמניח את אצבעו של היתר ותפס זו של זנות: [1]כי עניינא קמא. תיתי דביתכי תירמי לי ולדידיה ח"ל קוס רקוד לי: [מאי הכל. דכתיב] ואשה לא תעמוד לפני בהמה לרבעה תכל הוא (ויקרא יח): וכי תכלין יש בה. כלומר יש בביאה זו טעם מבאחכות שמנחת בעלה ורכבעת לבהמה: זו מאי היא. ומפרש ביבמות (דף לז:) בחיים הבא על נשים הרבה וכן אשה שנבעלה לאנשים הרבה ואינה יודעת מאיזה מהם נתעברה והולידה בת נמצא אב נושא את בתו ואת נושא את אחותו על זה נאמר ומלאה הארץ זימה[2] כלומר זו מה היא שאין אדם יודע אותה אשה שהוא נושא אם מותרת לו אם לאו: לא יכיל בן אלעשה למיסבל. אותו זילותא של רבי לפי שהיה עשיר גדול ולא היה יכול לראות דבר של זילותא מחמיו: מאי בן אלעשה. כלומר מנין דהוה עשיר: ספסורא יחידאה. שאין כמותה: [3]פיזר מעותיו. שהיה נותן ממון גדול לספר שהיה מספר לו כתגלגלת של כ"ג: הרמוזה קרא קרקוואי. דלועין של אותו מקום שאינן מתבשלין לעולם יפה: הטמונה כרמך. [4]עפר של גמלים דלאו מנשיל הוא: כלאים עם דלעת הרמוזה. אלמא דהרמוזה לאו טמונה כרמך אלא שם מקום הוא ומין זרעים הוא: מתני' ממעשה רחחתא. היינו דבר שנגמר ביטולו בקדירה ואינו אלא מחמשת המינין לאפוקי דבר שאין גמר ביטולו בקדירה עד שמבשלין אותו באילפס: כל הנעשה בקדירה. אפילו מבושל באילפס אסור: גמ' ביורד באילפס שבבר בו'. הואיל וקודם שמיטו באילפס מבשלו בקדירה והדר מניחו באילפס כן היה מנהגן והוי יורד לקדירה ולפיכך אסור: מן היורד באילפס מוסר ביורד לקדירה. קודם שירד לאילפס: מן הנעשה בקדירה. לגמרי כל ביטולו שאינו יורד לאילפס כלל: מוסר בנעשה באילפס. אע"פ שהיה קודם לכן בקדירה: מוסר בנעשה בקדירה. בגגמר בקדירה: ממני'

דיקולא רבה. סל גדול: חפייה בכופרא. טח אותו בזפת כדי שלא יצאו המטיס מתוך נקבי הסל: ומחפיה על ריפיה. הפכו על ראשו: ליכיל לי מר. ימדוד: חטים דרשינא. שהלויתיך. ולבדיומתא קאמר: ברקודא דאכוך. שירקד אביך לפני כשאשתה: ובקירקני דאמך. שתהא אמך מקרקרת ומזמרת: מאי טוטבה. דכתיב גבי משכב זכור: נטלא. כלי קטן: טוטבה אתה בה. שמניחן בשוליהן והולכין אחר משכב זכור: תבלין יש בה. נעמה עליו ביאה מנוטה של בהמה: בטוס שבכסו את ראשיהם. כטומאת הזב שראשו של זב נגד עיקרו של זב וכ"כ מדכתיב בקרא ויין לא ישתו כל כהן מכלל דהך לאו בכל כהן איירי ועוד דכריפא כתיב ואמאם לא יגלחו והייני כאהר כהנים: קרא קרקוואי. לדיעין של אותו מקום: ובדלעת הרמוזה. דלעת הטמונה כרמך נקרא דלעת הרמוזה: כלאים עם הרמוזה. אלמא מין בפני עצמו הנקרא כן על שם שמאותן המינין רגילין לטמון ברמך אבל שאר מיני דלועין אינם נקראים כך אפי' אם טומנין אותן ברמך: (מתני') שבבר ירד לקדרה קודם שירד לאילפס. שמבשלין אותו קלת תחילה קודם שמטגנין אותו באילפס: מן היורד באילפס מוסר ביורד לקדרה. אין דרך לתתו באילפס ויש מפרש אפי' אם אחר כך נתניהו באילפס כיון שירד תחלה לקדרה כי היורד לאילפס משמע שתחלת ירידתו לאילפס: מן הנעשה בקדרה מוסר בנעשה באילפס. אע"פ שירד לקדרה תחלה מי הנעשה בקדרה משמע שנגמר בקדרה: מוסר בנעשה בקדרה. אפילו ירד לאילפס מגלה:

עין משפט נר מצוה

ה א מי' פ"ה מהל' כלי המקדש הל"ו:
ו ב ג מי' פ"ט מהל' נדרים הל"ז טושי"ע יו"ד סי' רז סעי' כ:

הגהות הב"ח

(א) משנה שאיני עוסק:

פירוש הרא"ש

דיקולא רבה והחייה כוספא. לקח סל גדול וחפהו מפחת: ליכל ל' מ' מרדים. ברקולא דאכוך. שתהא אמך מרקדת לפני ולכיך מכרכר: תרמי' ל' נטלא. ממוזג לי הכוס: תוקה אתה בה. שמניחן בשולחיהן והולכין אחר משכב זכור: תבלין יש בה. נעמה עליו ביאה מנוטה של בהמה: בטוס יכסו את ראשיהם. כטומאת הזב שראשו של זב נגד עיקרו של זב וכ"כ מדכתיב בקרא ויין לא ישתו כל כהן מכלל דהך לאו בכל כהן איירי ועוד דכריפא כתיב ואמאם לא יגלחו והייני כאהר כהנים: קרא קרקוואי. לדיעין של אותו מקום: ובדלעת הרמוזה. דלעת הטמונה כרמך נקרא דלעת הרמוזה: כלאים עם הרמוזה. אלמא מין בפני עצמו הנקרא כן על שם שמאותן המינין רגילין לטמון ברמך אבל שאר מיני דלועין אינם נקראים כך אפי' אם טומנין אותן ברמך: (מתני') שבבר ירד לקדרה קודם שירד לאילפס. שמבשלין אותו קלת תחילה קודם שמטגנין אותו באילפס: מן היורד באילפס מוסר ביורד לקדרה. אין דרך לתתו באילפס ויש מפרש אפי' אם אחר כך נתניהו באילפס כיון שירד תחלה לקדרה כי היורד לאילפס משמע שתחלת ירידתו לאילפס: מן הנעשה בקדרה מוסר בנעשה באילפס. אע"פ שירד לקדרה תחלה מי הנעשה בקדרה משמע שנגמר בקדרה: מוסר בנעשה בקדרה. אפילו ירד לאילפס מגלה:

דכל גריוא דבעינא שקילנא שקל דיקולא רבה חפייה כופרא וסחפיה על רישיה ואזל ואמר ליה ליכיל לי מר ארבעין גריוי חיטי דרשינא בך אחוך רבי א"ל לאו אזהרתך דלא תבדחן א"ל חיטי דרשינא קא נסיבנא א"ל בר קפרא לברתיה דרבי למחר שתינא חמרא בריקודא דאבוך ובקירקני דאמך בן אלעשה חתניה דרבי הוה ועשיר גדול הוה אזמניה לבי הילולא דרבי שמעון ברבי א"ל בר קפרא לרבי מאי [1]תועבה כל דא"ל רבי דהכין הוא תועבה פרכה בר קפרא א"ל פרשיה את א"ל תיתי דביתכי תירמי לי נטלא אתת רמיא ליה א"ל לר' קום רקוד לי דאימר לך הכי אמר רחמנא תועבה תועה אתה בה לכסא אחרינא א"ל מאי [2]תבל א"ל כי עניינא קדמאה א"ל עיביד לי דאומר לך עבד אמר ליה תבל הוא תבלין יש בה מי שניא הדא ביאה מן כולהון ביאות אמר ליה ומאי [3]זימה אמר ליה עיביד כי עניינא קדמאה עבד ואמר ליה [4]זו מה היא לא יכיל בן אלעשה למיסבל קם ונפק הוא ואינתתיה מתמן מאי בן אלעשה דתניא [5]לא לחנם פיזר בן אלעשה את מעותיו אלא להראות בהן תספורת של כ"ג דכתיב [6]כסום יכסמו את ראשיהם תנא כעין לולינית מאי לולינית א"ר יהודה תספרתא יחידתא היכי דמי אמר רבא [7]ראשו של זה בצד עיקרו של זה והיינו תספורת של כהן גדול: ובדלעת הרמוצה: מאי דלעת הרמוצה אמר שמואל קרא קרקוואי רב אשי אמר דלעת הטמונה ברמץ איתיביה רבינא לרב אשי [8]רבי נחמיה אומר דלעת ארמית היא דלעת המצרית כלאים עם היונית כלאים עם הרמוצה תיובתא: מתני' [9]הנודר ממעשה קדרה אין אסור אלא ממעשה רתחתא אמר קונם היורד לקדרה [10] שאני טועם אסור בכל הנעשה בקדרה: גמ' [11]הנודר מן היורד לקדרה אסור ביורד לאלפס שבבר ירד לקדרה קודם שיורד לאלפס מן היורד לאלפס מותר ביורד לקדרה מן הנעשה בקדרה מותר בנעשה באלפס מן הנעשה באלפס מותר בנעשה בקדרה [12]הנודר מן היורד לתנור אין אסור אלא בפת ואם אמר כל מעשה תנור עלי אסור בכל הנעשים בתנור: מתני'

תוספות

שחיית בוסרא. טוחו בכופרת: דיקולא. סל גדול: דרשינא בך. שהלויתיך ומילי דבדיחותא היה אומר: בקרקדא לאכוך ובקורקני דאמך. כמו מרקדים ערפי"ר: תועבה אתה בה. שמניחין נשותיהן והולכין אצל משכב זכור: תבלין יש. בביאה זו משניא הדא ביאה מכל ביאות: קרי קרקוואי. דלועין של אותו מקום שאינו מבשל: דלעת הטמונה ברמך. אינו בכלל תבשיל: כלאים. מכלל דהרמוזה לא הוי טמונה ברמך אלא על שם מקום הוא: הנודר ממעשה קדירה אינו אסור אלא ממעשה רתחתא. דבר שנגמרה בקדירה ואין אסור (אלא) בדבר שנגמר בו: באילפס אסור כל המתבשל בקדירה ואפילו גמרו באילפס: תנא הנודר מן היורד בקדירה אסור ביורד לאילפס. אחר שירד לקדירה דיורד לקדירה משמע שירד תחלה לקדירה: מן היורד [לאילפס] מותר ביורד לקדירה. תחילה אע"פ שנגמר באילפס דיורד לעולם משמע על שם תחלת ירידתו ולא על שם סופו: מן הנעשה בקדירה. משמע שנגמר הלכך מותר היורד לקדירה תחלה ונגמר באילפס: מן היורד לתנור אינו אסור אלא בפת. דלא איקרי יורד בתנור אלא פת בלבד: כל מעשה תנור עלי אסור בכל הנעשה בתנור. ל"ע דמשמע דהחילוק בין יורד למעשה ואמאי תנא כל מעשה ת"ל בדשאל ליתני כל יורד:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com

נא: ר"ן הנודר מן המבושל פרק ששי נדרים רש"י

מתני' מן הכבוש אין אסור אלא מן הכבוש של ירק. משום דכיון דאמר הכבוש משמע הידוע וסתמא דירק הוא: **כבוש שאני טועם אסור כבל הכבושין.** דכיון שהזכירו בלא ה"א הידיעה כל כבוש במשמע. ודקתני שאני טועם לאו משום דאי לא אמר שאני טועם לא מיתסר בכל הכבושים דודאי כיון דאמר כבוש מיתסר בכולהו אלא לרבותא נקטיה דאפי' אמר שאני טועם אי אמר כבוש אין ואי לא לא. וכולה מתני' כי האי גונא מפרשא בריש מן הצלי דמשמע הידוע ונסיפא צלי דמשמע כל צלי בריש המליח דמשמע הידוע ונסיפא מלוח דמשמע כל המלוחים. ואית דמפרשי דלא הוי הפרשה דמתני' בין הכבוש לכבוש אלא סיפא דקתני בכל הכבושין משום דקאמר שאני טועם הוא וכי האי גוונא נמי באינך כולהו: ירושלמי[1] הוון בעי מימר מלוח לעולם הא לשעה לא אמר ר' יודן מן מה דתניון[2] הרי עלי כבשר מליח וכיון נסך הדא אמרן מלוח לשעה מלוח הוא: **גמ' דכבוש מאי דשלוק מאי וכו'.** לפי פירוש הראשון שפירשתי במשנתינו שעיקר החילוק הוא אם הזכירו בשם הידיעה אם לאו הכא הכי מיבעיא ליה כי אמר דכבוש דשלוק גדל"ת אי משמע הידוע או לא. ולפי פירוש אחרון שפירשנו דאיסורא דמתני' משום שאני טועם הוא הכא מספקא ליה אי אמר כבוש בלא שאני טועם היכי משמע. וסלקא בעיין בתיקו ולאומרא: **מתני' דג דגים שאני טועם אסור בהן בין גדולים בין קטנים.** משום דאמר תרי ליתני דג דגים דדג משמע גדול משום דנמכר בפני עצמו ודגים משמע קטנים לפי שאין נמכרים בלא ביחד: **ומוחר בטרית טרופה וכציר וכמוריים.** טרית טרופה דג גדול טרוף דק דק ומשום הכי שרי משום דדג דגים שלמים משמע ולא טרופים וכל שכן שמותר בציר של דגים שהוא שומן היולא מהן וקרבי דגים מעורבים בו וכל שכן שמותר במוריים שהוא שמנו של דג בלבד וזו וא"ל לומר זו קתני: **הנודר מן הלחנה אסור בטרית טרופה.** לחנה דגים קטנים הרבה מלוחים יש מהם טרופין אלא שרובן שלמים וקתני דכיון שיש מהן טרופין אסור בטרית טרופה. ומיהו בציר ומוריים מותר לפי שאין בהן תחיכות של דג אלא שמנו וקרביו: **הנודר מן טרית טרופה מוחר בציר וכמוריים.** נ"ל דלא שייך למיתני הכא לא אסור בלחנה ולא מותר בה משום דבמקלחה מותר ובמקלחה אסור דכיון דבלחנה איכא שלמים וטרופים בשלמים שרי בטרופים אסור ומשום הכי לא תני הכא לחנה כלל. ומותר בציר וכמוריים איצטריכא ליה למיתני דס"ד אמינא כיון דנדר מטרית שהיא טרופה דק דק יאסר אף בציר ומוריים קמ"ל: **גמ' דג שאני טועם אסור בגדולים.** משום דדג גדול משמע שנמכר בפני עצמו. וכירושלמי [פ"ו ה"ג] מפרש דכל דג שהוא פחות מליטרא קטן מיקרי. ומיהו בכגון זה הכל לפי המקומות: **דג דגה שאני טועם אסור בין בגדולים בין בקטנים.** דלא תימא מהדר הוא דקא הדר ביה דמעיקרא דבעי מיסר נפשיה בגדולים אמר דג ונסוף הדר ביה ואמר דגה קמ"ל דלא אמר הכי אלא מכולהו אסר נפשיה: **דילמא אלעיה דג גדול וכלעיה דג קטן.** ואע"ג דהוה נמי דבלעיה בסוף גדול מליטרא היה נקלא קטן בערך הראשון: **אלא והדגה אסר כיאור מסה קטנים מסו גדולים לא מסו.** בתמיה. והא כיון שהיאור נהפך לדם ודאי מתו [ולהו] בין גדולים בין קטנים: **אמר הרי עלי ליתן מאי.** מי מיתסר בציר וכמוריים אם לא דמשום הכי מיקרו דגים קטנים כבושין לחנה מפני שהיצר היולא מהן ריחו נודף מלשון ותעל לחנתו [יואל ב] ומיבעיא ליה אי אמר ליתן דמשמע ביה נמי ציר ומוריים או לא: **מתני' הנודר מן החלב מוסר בקוס.** קוס היינו מיס היולאין מן החלב וקורין לו סיר"ו: **ר' יוסי אוסר.** בגמרא [נב:] מפרש טעמא: **מן הקוס מוסר בחלב.** לפוס ליתא דמתני' משמע דר' יוסי נמי מודה בהא ומיהו [3]בברייתא בגמרא פליג: **הנודר מן הגבינה אסור כה כין מלוחה כין טפילה.** דלא תימא מפני שרוב הגבינות מלוחות הן סתמא מלוחה משמע קא משמע לן: מותר

מתני' [4]מן הכבוש אין אסור אלא מן הכבוש של ירק כבוש [5] שאני טועם אסור בכל הכבושים מן השלוק אינו אסור אלא מן השלוק של בשר שלוק שאני טועם אסור בכל השלוקים: **גמ' א"ל רב אחא בריה דרב אויא לרב אשי אמר דכביש מאי דשליק מאי דצלי מאי דמליח מאי היכין משמע תיבעי: מתני' מן הצלי אין אסור אלא מן הצלי של בשר דברי ר' יהודה צלי שאני טועם אסור בכל הצלויים [2]מן המליח אין אסור אלא מן המליח של דג מליח שאני טועם אסור בכל המלוחים [6]דג [2]דגים שאני טועם אסור בהן בין גדולים בין קטנים בין מלוחים בין תפלים בין חיים בין מבושלים ומותר בטרית טרופה ובציר [3] הנודר מן הצחנה אסור בטרית טרופה ומותר בציר ובמוריים הנודר מטרית טרופה [3]אסור בציר ובמוריים: **גמ' תניא[3]** רבי שמעון בן אלעזר אומר דג שאני טועם אסור בגדולים ומותר בקטנים דגה שאני טועם אסור בקטנים ומותר בגדולים דג דגה שאני טועם אסור בין בגדולים בין בקטנים אמר ליה רב פפא לאביי ממאי דדג שאני טועם גדול הוא דכתיב [1]וימן י"י דג גדול לבלוע את יונה והכתיב [2]ויתפלל יונה אל י"י אלהיו ממעי הדגה הא לא קשיא דלמא פלטיה דג גדול ובלעיה דג קטן [3]והדגה אשר ביאור מתה קטנים מתו גדולים לא מתו אלא דגה משמע גדולים ומשמע קטנים [7]ובנדרים הלך אחר לשון בני אדם: הנודר מן הצחנה כו': אמר ליה רבינא לרב אשי אמר הרי עלי ציחין מאי תיבעי: **מתני'** [8]הנודר מן החלב מותר בקום ור' יוסי אוסר [9]מן הקום מותר בחלב אבא שאול אומר [10]הנודר מן הגבינה אסור בה בין מלוחה [11]וטפלה הנודר מן הבשר מותר

מתני' אינו אסור אלא בכבוש של ירק. דסתם כבוש ירק הוא אבל אמר כבוש שאני טועם הואיל ואמר כי האי ליתנא אסור בכל הכבושין. וה"ה בכל הנך אם אמר בשלוק סתם אינו אסור כו' דסתם שלוק שלהן אינו אלא בשר ודעתיה לא הוי אלא בשר דדרכו להתבשל ולהשלק: **גמ' ואמר קונם דכבש עלי או דשליק עלי מאי.** מי אמרינן דכבש דמי כמ"ד הכבוש או דילמא דמאן דאמר כבוש שאני טועם ואסור בכל הכבושין: **תיבעי.** כלומר תיקו: **מתני' דג דגים שאני טועם.** דג משמע גדול דגים משמע קטנים וכיון דאמר שניהם אסור בהן בין גדולים בין קטנים: **ומוחר בטרית טרופה.** דג שמשו טרית ומוכלין אותו בחתיכות שלא נדר אלא מדג הנמכר שלם: **ובציר.** שעושין מקרבי דגים וכל שכן במוריים שאין עושין אותו אלא משומן של דגים: **אסור בציר ובמוריים.** והני בכלל טרופין מינהו: **גמ' הלך אחר לשון בני אדם.** שקורין דג לגדול ודגה לקטנים כי להכי כי אמר דג מותר בקטנים וכי אמר דגה אסור בקטנים וכי אמר דג דגה אסור בשניהם: **אמר הרי עלי ליתן.** מי אמר דמדגים ממש קאמר ולא מדבר אחר או דילמא דמי כמאן דאמר מן הלחנה: **מתני'** [1]**מן הקוס.** משג"א היינו נפיוסי דחלבא דקוס אינו בכלל חלב: **אוסר.** [2] דקא סבר יש בו לחלות חלב והוי בכלל חלב: **מן הקוס מוסר בחלב.** דכרי הכל דחלב אינו בכלל קוס: מותר

מסורת הש"ס

ז) [נקמן נב:]. כ) [מתנה שבמתניתא אינמא נ"ל מותר יכן נירסת הר"ן בפירושו אבל נירסת רש"י והרא"ש אסור]. ג) [תוספתא פ"ג ע"ש]. ד) [לעיל ל: וש"נ]. ה) [י"ל בין תפלה וכולו מלבון היאמר תפל מבלי מלח אינו ו פסוק ו' וכן בשמת קמח. בשר תפל דג תפל ובנהה סף: ובאמרי דוכתי איתא תפל כתיו]. ו) [י"ל מותר בקום]. ז) [פ"ו ה"ג]. ח) [לעיל יח:]. ט) [בברייתא שלפנינו לא נמצא ועיין בכ"י פר' ר"י ובתוס' ר"ינ]. י) [איך נלף נ"ב ע"ש]. כ) [י"ל כאילו אמר בכוס דמי או כאילו אמר שאני טועם. יעב"ן].

תורה אור השלם

1. וַיְמַן יְיָ דָג גָּדוֹל לִבְלֹעַ אֶת יוֹנָה וַיְהִי יוֹנָה בִּמְעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת:
יונה ב א
2. וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל יְיָ אֱלֹהָיו מִמְּעֵי הַדָּגָה:
יונה ב ב
3. וְהַדְּגָה אֲשֶׁר בִּיאֹר מָתָה וַיִּבְאַשׁ הַיְאֹר וְלֹא יָכְלוּ מִצְרַיִם לִשְׁתּוֹת מַיִם מִן הַיְאֹר וַיְהִי הַדָּם בְּכָל אֶרֶץ מִצְרָיִם:
שמות ז כא

הגהות הב"ח

(א) במשנה שאיני טועם כל"ל וכן בכל העמ"ל: (ב) שם בטרית טרופה ובציר ובמוריים הגהה: (ג) רש"י ד"ה לאסר דקסבר יש בו:

לעזי רש"י

משג"א [מישג"א] מי-גבינה, נסיוב החלב.

מוסף רש"י

אסור בציר ובמוריים. דהני מדגים טרופין הוו (ראש"ה בשמו).

פירוש הרא"ש

מתני' אינו אסור אלא מן הכבוש של ירק. דסתם כבוש הוא של ירק: בכבוש שאני טועם בו'. דכיון שאני טועם ומן שליק עלי מלות: גמ' דכביש מאי דשליק מאי. כלומר כי כבוש דמי או כאילו אמר שאני טועם ולאחר פירוש מי הוי בכבוש או הכבוש: מתני' דג דגים שאני טועם. לו דג לו דגים ופליגא אדר' שמעון דאמר בגמרא דדג דוקא גדול משמע וי"ש כשאמר שניהם דג משמע גדול ודגים קטנים ול"ג דכדגים לחודיה קני דמשמע כל מיני דגים: ומותר בטרית טרופה. דג גדול וחותכים אותו לחתיכות ויש לו שם כפני עצמו ואינו בכלל דג ולא בכלל דגים אי נמי לא היה דעתו כי אם על דגים הנמכרים שלמים: ובציר. אע"ג דקרבי דגים מעורבים בו: וחצחנה. מעורבות מיני דגים טרופים נקראים לחנה כלאיתא בע"ז (ד' מ.) הוסיף אריא לחנתא ובפנהדרין (ל' מט.) אפי' לחנתא טעים ופרים לבו. וטרית הוי בכלל לחנה: ומותר בציר ובמוריים. כיון דאין עיקר ממשות הדג מעורב בהם: הנודר מטרית טרופה אסור בציר ומוריים. כיון שהזכיר טרופה מכל דגר שמעורב בו ממין הדג משמע: נמ' ובלעיו דג קטן. מגנד הראשון היה קטן: ובנדרים הלך אחר לשון בני אדם. וכגולין לקרות לקטנים דגה ולגדולים דג: ציחין מאי. מי הוי לחנה ומותר בציר ומוריים או הוי בטרית טרופה ואסור בציר ומוריים: מתני' מן החלב מותר בקום. הייגו נפיוסי דחלבא ונקרא קוס לפי שעל ידי שמעמידין החלב הוא נפרד לגד אחר: רבי יוסי אוסר. קא סלקא דעתיה דפסולת כל דבר הוי בכלל שמו הראשון: בין מלוחה בין טפילה [צ"ל תפלה]. דלא תימא הגבינה המיוחדת שבגבינה משמע ואין דרך לחלבה בלא מלח: גדול משמע וי"ש כשאמר שניהם דג משמע גדול ודגים קטנים ול"ג דכדגים לחודיה קני דמשמע כל מיני דגים: ומותר בטרית טרופה. דג גדול וחותכים אותו לחתיכות ויש לו שם כפני עצמו ואינו בכלל דג ולא בכלל דגים אי נמי לא היה דעתו כי אם על דגים הנמכרים שלמים: ובציר. אע"ג דקרבי דגים מעורבים בו: וחצחנה. מעורבות מיני דגים טרופים נקראים לחנה כלאיתא בע"ז (ד' מ.) הוסיף אריא לחנתא ובפנהדרין (ל' מט.) אפי' לחנתא טעים ופרים לבו. וטרית הוי בכלל לחנה: ומותר בציר ובמוריים. כיון דאין עיקר ממשות הדג מעורב בהם: הנודר מטרית טרופה אסור בציר ומוריים. כיון שהזכיר טרופה מכל דגר שמעורב בו ממין הדג משמע: נמ' ובלעיו דג קטן. מגנד הראשון היה קטן: ובנדרים הלך אחר לשון בני אדם. וכגולין לקרות לקטנים דגה ולגדולים דג: ציחין מאי. מי הוי לחנה ומותר בציר ומוריים או הוי בטרית טרופה ואסור בציר ומוריים: מתני' מן החלב מותר בקום. הייגו נפיוסי דחלבא ונקרא קוס

תוספות

קונם מן הכבוש. שאמר קונם כבוש עלי אינו אסור אלא בכבוש של ירק דסתם כבוש משמע כבוש של ירק אבל לא כבוש שאני טועם כיון שאמר שאני טועם אסור בכל הכבושים: מן השלוק. סתמא הוי של ירק: דכבוש מאי. פירוש אם אמר קונם דכבוש עלי מאי כסתם כבוש דמי ואינו אסור אלא בכבוש ירק או דילמא כשאני טועם דמי ואסור בכל הכבושין: מן הצלי. סתמא הוי דבשר: מן המליח. סתם מליח הוי דג מליח: דג דגים שאני טועם. פירוש דג או דגים וכיי שמעון דאמר בגמרא דג גדולים משמע פליג אהא וי"ש דג דגים דאמר לתרוייהו: בטרית טרופה. מין דג גדול שמותכין וטורפין אותו ולא מיקרי לא דג ולא דגים אלא ים להם שם כפני עצמם: טרית. טוניי"ש בלע"ז וי"מ שלכך מותר בטרית שלא נתכוון אלא לדגים שלמים: ומותר בציר. אע"פ שדגים מעורבין בו וא"ל לומר מוריים שאין בו אלא שומן דגים: הנודר מן הלחנה. דגים טרופים כדאמר בע"ז (דף מ.) ובפנהדרין (דף מט.) מוציני ולחנתא טעים ופרים לבו וי"מ דגים קטנים ולפי שהטרית המוכה בחתיכות קטנות הוי בכלל לחנה: ומותר בציר ובמוריים. לאין ניכר בהם ממשות הדגים ולא נתכוין אלא לממשות הדגים: הנודר בטרית טרופה אסור בציר ובמוריים. טרופה ואין טרופה גדולה מזה שאין בהם רק לחלוחית הדג ושומנו: תניא ר' שמעון אומר דג שאני טועם אסור בדג גדול. דדג משמע דג גדול כדכתיב ויזמן ה' דג גדול: דג דגה. פירוש שאתר שניהן כין גדולין כין קטנים משמע מיתיתר הלשון: במתני הדגה וכו' בגמרא הלך אחר לשון בני אדם. ובקרין לקטנים דגה: הרי עלי לחיתן. כיון דאמר לשון זה משמע לחנתא זו דוקא ומותר בטרית טרופה או דלמא כנדר מן הלחנה ואסור בטרית: ומותר בקום. מי אלא דהואיל ופסולת אלא הוא אינו בכלל אלא ורבי יוסי אוסר דפסולת אלא הוי בכלל אלא: קום. מי אלא שקורין מנ"ש בלע"ז ורבי יוסי סבר דקום בכלל אלא וכן אלא בכלל קום וי"מ הנדר בקום מותר באלא לדברי הכל: הנדר מן הגבינה אסור בין מלוחה בין תפילה. ואע"ג דלא אכלי אינשי אלא מלוחה: הנדר מן הבשר מותר בדוגה ובקיפה. אע"ג שיש בו טעם בשר ואע"ג דקיפה הוי בשר שנקפה בשולי הקדירה דלא קרי אינשי בשר אלא תחיכות בשר שהן בשין: [1]רי יהודה אומר. דסבר היא ועטמה: בבשר מותר בכרוב. לכאורה משמע דמותר בשר להחליף ומכוח וכן בנדר מן העגבים ומן החתכים שאינו מתכוין לאסור עצמו בהנאת מין בשהוא מוכיר אבל בשאמר קונם בשר זה עלי אסור אפילו בהנאה וכי הכיא דקונם פירות הללו עלי לאסור בחיטיפיהן:

לפי שעל ידי שמעמידין החלב הוא נפרד לגד אחר: רבי יוסי אוסר. קא סלקא דעתיה דפסולת כל דבר הוי בכלל שמו הראשון: בין מלוחה בין טפילה [צ"ל תפלה]. דלא תימא הגבינה המיוחדת שבגבינה משמע ואין דרך לחלבה בלא מלח:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com